

[Strona Główna](#) > ... > [Postępowanie Sądowe](#) > [Rozporządzenie W Sprawie Cyfryzacji – Powiadomienia Przesyłane Przez Państwa Członkowskie](#) > [Poland](#)

Rozporządzenie w sprawie cyfryzacji – powiadomienia przesyłane przez państwa członkowskie

Autor treści:

Polska

Polska

Na tej stronie znajdują się informacje o powiadomieniach dokonanych przez państwa członkowskie na podstawie rozporządzenia (UE) 2023/2844.

1. Krajowe portale informatyczne służące do komunikacji z sądami lub innymi organami

Po stronie polskiej nie istnieją krajowe portale informatyczne, które mogłyby oferować funkcje równoważne funkcjom przewidzianym dla europejskiego punktu dostępu elektronicznego ustanowionego rozporządzeniem 2023/2844 (UE) w sprawie cyfryzacji (art. 4 rozporządzenia).

Niemniej w sądach powszechnych funkcjonuje Portal Informacyjny, który ma na celu ułatwienie podmiotom upoważnionym i uprawnionym w myśl obowiązujących przepisów prawa, a w szczególności stronom postępowania i ich pełnomocnikom oraz sędziom i prokuratorom, dostępu do informacji o stanie spraw oraz o czynnościach podejmowanych w sprawie. Umożliwia również doręczanie pism procesowych lub innych pism prokuratorowi, obrońcy i pełnomocnikowi będącemu adwokatem lub radcą prawnym, Prokuraturii Generalnej przez umieszczenie ich treści w portalu informacyjnym za pośrednictwem portalu informacyjnego.

2. Prawo krajowe dotyczące korzystania z wideokonferencji w postępowaniach w sprawach cywilnych i handlowych

Przewodniczący może zarządzić przeprowadzenie posiedzenia zdalnego z urzędu lub na wniosek osoby, która ma uczestniczyć w posiedzeniu i wskazała adres poczty elektronicznej, jeżeli nie stoi temu na przeszkodzie względ na charakter czynności, które mają być dokonane na posiedzeniu, a przeprowadzenie posiedzenia zdalnego zagwarantuje pełną ochronę praw procesowych stron i prawidłowy tok postępowania. W terminie 7 dni od dnia doręczenia zawiadomienia o posiedzeniu lub wezwania na posiedzenie można złożyć wniosek o przeprowadzenie posiedzenia w trybie zdalnym. Zarządzając przeprowadzenie posiedzenia zdalnego, przewodniczący może zastrzec, że określona osoba weźmie udział w posiedzeniu zdalnym poza budynkiem sądu prowadzącego postępowanie, jeżeli będzie przebywać w budynku innego sądu.

Wzywając na posiedzenie zdalne, informuje się jego uczestników o możliwości stawiennictwa na sali sądowej lub zgłoszenia zamiaru zdalnego udziału w posiedzeniu, a także poucza się, że zamiar ten należy zgłosić najpóźniej na 3 dni robocze przed wyznaczonym terminem posiedzenia oraz że do skutecznego zgłoszenia wystarcza zachowanie określonej formy, tj. środków porozumiewania się na odległość, o ile dają one pewność co do osoby składającej oświadczenie, przy jednoczesnym wskazaniu adresu poczty elektronicznej. W takim przypadku informuje się także co najmniej na 24 godziny przed terminem posiedzenia o treści przepisów o posiedzeniu zdalnym, adresie strony internetowej zawierającej informacje o standardach technicznych oprogramowania i

wymaganiach sprzętowych niezbędnych do uczestniczenia w posiedzeniu zdalnym, oraz o sposobie przyłączenia się do posiedzenia zdalnego.

Obowiązek zgłoszenia zamiaru zdalnego udziału w posiedzeniu nie dotyczy osoby pozbawionej wolności. Przewodniczący może zarządzić, że osoba pozbawiona wolności będzie uczestniczyć w czynnościach procesowych wyłącznie w ramach posiedzenia zdalnego. W takim przypadku w miejscu przebywania tej osoby bierze udział w posiedzeniu zdalnym przedstawiciel administracji zakładu karnego lub aresztu śledczego, pełnomocnik, jeżeli został ustanowiony, oraz tłumacz, jeżeli został powołany. Tożsame zasady mają zastosowanie do osób objętych postępowaniem terapeutycznym.

Osoba, która nie zgłosiła skutecznie wniosku o przeprowadzeniu posiedzenia w trybie zdalnym, albo nie zgłosiła zamiaru zdalnego udziału w posiedzeniu, ma obowiązek stawić się na posiedzeniu w budynku sądu prowadzącego postępowanie bez dodatkowego wezwania.

Osoba biorąca udział w posiedzeniu zdalnym przebywająca poza budynkiem sądu jest zobowiązana poinformować sąd o miejscu, w którym przebywa oraz dołożyć wszelkich starań, aby warunki w miejscu jej pobytu licowały z powagą sądu i nie stanowiły przeszkody do dokonania czynności procesowych z jej udziałem. W razie odmowy podania wskazanej informacji lub jeżeli zachowanie tej osoby budzi uzasadnione wątpliwości co do prawidłowego przebiegu czynności dokonanych zdalnie z jej udziałem, sąd może wezwać tę osobę do osobistego stawiennictwa na sali sądowej.

Przepisów o posiedzeniu zdalnym nie stosuje się przy posiedzeniu odbywającym się przy drzwiach zamkniętych, chyba że wszyscy uczestnicy czynności przebywają w budynkach sądowych (m.in. w sprawach o unieważnienie małżeństwa, o ustalenie istnienia lub nieistnienia małżeństwa i o rozwód oraz o separację na żądanie jednego z małżonków posiedzenia, chyba że obie strony żądają publicznego rozpoznania sprawy, a sąd uzna, że jawność nie zagraża moralności). Odbycie posiedzenia przy drzwiach zamkniętych w sprawach o unieważnienie małżeństwa, o ustalenie istnienia lub nieistnienia małżeństwa, o rozwód oraz o separację, nie stoi na przeszkodzie przeprowadzeniu dowodu na odległość w ramach posiedzenia zdalnego, jeżeli w istotny sposób przyspieszy to rozpoznanie sprawy lub przyczyni się znacznie do zaoszczędzenia kosztów.

Przepisów o posiedzeniu zdalnym nie stosuje się do osoby, której dotyczy wnioski o ubezwłasnowolnienie, o ile ma być wysłuchana, ani do udziału biegłych w tej czynności.

Mediator może przeprowadzić posiedzenie mediacyjne przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiających jego przeprowadzenie na odległość, jeżeli strony wyrażą na to zgodę.

Systemy wideokonferencyjne, które są wykorzystywane do prowadzenia rozprawy zdalnej, to Jitsi (WebRTC), Avaya Equinox (H.232, SIP, WebRTC).

Dodatkowe informacje na temat rozpraw sądowych w drodze wideokonferencji dostępne są dla wszystkich uczestników na stronach internetowych sądów, w tym o możliwości przeprowadzenia połączenia testowego, kontakt do centrum wsparcia oraz instrukcje.

Przepisy przewidujące obowiązek utrwalania przebiegu posiedzenia za pomocą urządzeń rejestrujących dźwięk albo obraz i dźwięk dotyczą również posiedzeń w trybie zdalnym. Utrwalony zapis i jego metadane przechowywane są w systemie teleinformatycznym, zapewniając ich poufność i integralność oraz ochronę przed utratą lub zniszczeniem (zob. rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 2 marca 2015 roku w sprawie zapisu dźwięku albo obrazu i dźwięku z przebiegu posiedzenia jawnego w postępowaniu cywilnym; Dz. U. z 2023 poz. 309). Strony i uczestnicy postępowania mają prawo do otrzymania z akt sprawy zapisu dźwięku albo obrazu i dźwięku.

Przed i w trakcie posiedzenia zdalnego strona i jej pełnomocnik mogą porozumiewać się również za pośrednictwem własnych kanałów komunikacji.

Technologia zmiany mowy na tekst w toku wideokonferencji nie jest stosowana.

Infrastruktura krajowa spełnia wytyczne dotyczące dostępności treści internetowych 2.1. na potrzeby osób o ograniczonej sprawności ruchowej, niedosłyszających i niedowidzących. Platformy Jitsi i Avaya Equinox są zgodne z WCAG 2.1 9 (wytyczne dotyczących dostępności treści internetowych).

Sąd może sprawdzić dane osobowe obecnych osób na podstawie dowodu osobistego lub innego dokumentu

potwierdzającego tożsamość. Podczas sesji zdalnej uczestnicy okazują do kamery swój dokument tożsamości.

Czynności procesowe dokonane w trakcie posiedzenia zdalnego przez strony i innych uczestników przebywających poza salą sądu prowadzącego postępowanie są skuteczne, chyba że ustawa wymaga ich dokonania w formie pisemnej. Strony mogą zadawać pytania świadkom bezpośrednio lub przez ustanowionego przez siebie pełnomocnika. Strona może sprzeciwić się przesłuchaniu świadka poza salą sądową w ramach posiedzenia zdalnego, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia uzyskania informacji o zamiarze przeprowadzenia dowodu w taki sposób. W razie skutecznego wniesienia sprzeciwu sąd wzywa świadka do osobistego stawiennictwa na sali sądowej.

Cudzoziemiec zeznaje w sądzie w języku, który zna. Niekoniecznie musi być to jego język ojczysty. Do przesłuchania świadka niewładającego dostatecznie językiem polskim sąd może przybrać tłumacza. Należności tłumaczy należą do wydatków, których zwrot stanowi koszty sądowe. Do przesłuchania stron stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące świadków.

Jeżeli charakter dowodu się temu nie sprzeciwia, sąd orzekający może postanowić, że jego przeprowadzenie nastąpi na odległość w ramach posiedzenia zdalnego. We wniosku o przeprowadzenie dowodu strona jest obowiązana oznaczyć dowód w sposób umożliwiający przeprowadzenie go oraz wyszczególnić fakty, które mają zostać wykazane tym dowodem. We wniosku można także wskazać, czy strona domaga się przeprowadzenia dowodu w ramach posiedzenia zdalnego.

Do połączeń wideokonferencyjnych stosowane jest szyfrowanie treści pomiędzy uczestnikami a infrastrukturą sądową z użyciem protokołu TLS. Dodatkowo każda wideokonferencja ma wygenerowany bezpieczny link, który służy do podłączenia się do niej.

3. Prawo krajowe dotyczące korzystania z wideokonferencji w postępowaniach w sprawach karnych

W polskim postępowaniu karnym obowiązują przepisy umożliwiające przesłuchania w trybie zdalnym przede wszystkim świadków i oskarżonych.

Przesłuchanie świadka może nastąpić przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiających przeprowadzenie tej czynności na odległość z jednoczesnym bezpośrednim przekazem obrazu i dźwięku. W postępowaniu przygotowawczym, w czynności przeprowadzanej przez prokuratora, w miejscu przebywania świadka bierze udział aplikant prokuratorski, asystent prokuratora lub urzędnik zatrudniony w prokuraturze, a w postępowaniu przed sądem – aplikant sędziowski, referendarz sądowy, asystent sędziego lub urzędnik zatrudniony w sądzie, w którego okręgu świadek przebywa. W miejscu przebywania świadka, zamiast wyżej wskazanych osób, może być obecny przedstawiciel administracji zakładu karnego lub aresztu śledczego – jeżeli świadek przebywa w zakładzie karnym lub areszcie śledczym albo urzędnik konsularny – jeżeli świadek będący obywatelem polskim przebywa za granicą. Świadka, który nie może stawić się na wezwanie z powodu choroby, kalectwa lub innej niedającej się pokonać przeszkody, można przesłuchać w miejscu jego pobytu. Regulacje dotyczące zdalnego przesłuchania świadka, mają odpowiednie zastosowanie do biegłych.

Zdalne przesłuchanie świadka może mieć miejsce w każdym stadium postępowania karnego. Uprawnionym do przeprowadzenia przesłuchania świadka w trybie zdalnym jest więc sąd, prokurator, ale także organ prowadzący postępowanie przygotowawcze niebędący prokuratorem. Wówczas w czynności przeprowadzanej w miejscu przebywania świadka bierze udział funkcjonariusz lub inny pracownik upoważniony przez kierownika organu prowadzącego postępowanie przygotowawcze. Warunki techniczne przeprowadzenia czynności przesłuchania świadka zapewnia organ prowadzący postępowanie. Przepisy polskiego postępowania karnego nie określają przyczyn uzasadniających przesłuchanie świadka w trybie zdalnym. W związku z tym że polskie prawo nie zawiera w tym zakresie ograniczeń, postanowienie o przesłuchaniu na odległość świadka organ procesowy może wydać z własnej inicjatywy, na wniosek stron lub świadka. Postanowienie jest niezaskarżalne.

W postępowaniu o zastosowaniu tymczasowego aresztowania można odstąpić od przymusowego doprowadzenia do sądu podejrzanego, jeżeli zostanie zapewniony udział podejrzanego w posiedzeniu, w szczególności złożenie przez niego wyjaśnień, przy użyciu urządzeń technicznych, umożliwiających przeprowadzenie tego posiedzenia na odległość z jednoczesnym bezpośrednim przekazem obrazu i dźwięku. W posiedzeniu bierze udział w miejscu przebywania podejrzanego referendarz sądowy lub asystent sędziego lub przedstawiciel administracji zakładu

karnego lub aresztu śledczego, jeżeli podejrzany przebywa w zakładzie karnym lub areszcie śledczym. obrońca bierze udział w posiedzeniu przeprowadzonym w ten sposób w miejscu przebywania oskarżonego, chyba że obrońca stawi się w tym celu w sądzie lub sąd zobowiąże go do udziału w posiedzeniu w budynku sądu z uwagi na konieczność uchYLENIA ryzyka nierozstrzygnięcia wniosku w przedmiocie zastosowania tymczasowego aresztowania przed upływem dopuszczalnego czasu zatrzymania oskarżonego. W wypadku, gdy obrońca bierze udział w posiedzeniu przebywając w innym miejscu niż oskarżony, sąd na wniosek oskarżonego lub obrońcy może zarządzić przerwę na czas oznaczony i zezwolić na telefoniczny kontakt obrońcy z oskarżonym, chyba że uwzględnienie wniosku może zakłócić prawidłowy przebieg posiedzenia lub stwarza ryzyko nierozstrzygnięcia wniosku w przedmiocie zastosowania tymczasowego aresztowania przed upływem dopuszczalnego czasu zatrzymania oskarżonego. Przepisu dotyczącego udziału podejrzanego w posiedzeniu w trybie zdalnym nie stosuje się w wypadku oskarżonego, który jest głuchy, niemy lub niewidomy. Tłumacz może wziąć udział w posiedzeniu również w miejscu przebywania oskarżonego.

Przewodniczący może zwolnić z obowiązku stawienia się na rozprawie oskarżonego, oskarżyciela posiłkowego albo oskarżyciela prywatnego, którzy są pozbawieni wolności, jeżeli zostanie zapewniony udział tych stron w rozprawie przy użyciu urządzeń technicznych, umożliwiających udział w rozprawie na odległość z jednoczesnym bezpośrednim przekazem obrazu i dźwięku. Wówczas w rozprawie bierze udział w miejscu przebywania strony referendarz sądowy lub asystent sędziego, zatrudniony w sądzie, w którego okręgu strona przebywa, lub przedstawiciel administracji zakładu karnego lub aresztu śledczego, jeżeli strona przebywa w zakładzie karnym lub areszcie śledczym. obrońca oskarżonego może wziąć udział w rozprawie w miejscu przebywania oskarżonego lub stawić się w tym celu w sądzie (przy czym w wypadku gdy obrońca bierze udział w rozprawie przebywając w innym miejscu niż oskarżony, sąd na wniosek oskarżonego lub obrońcy może zarządzić przerwę na czas oznaczony, w celu kontynuacji rozprawy w tym samym dniu, aby umożliwić telefoniczny kontakt obrońcy z oskarżonym, chyba że złożenie wniosku w sposób oczywisty nie służy realizacji prawa do obrony, a w szczególności zmierza do zakłócenia lub nieuzasadnionego przedłużenia rozprawy). Jeżeli zachodzi potrzeba udziału tłumacza w rozprawie przeprowadzanej przy użyciu urządzeń technicznych, umożliwiających udział w rozprawie na odległość z jednoczesnym bezpośrednim przekazem obrazu i dźwięku, tłumacz bierze udział w rozprawie w miejscu przebywania oskarżonego, chyba że przewodniczący zarządzi inaczej.

W wyjątkowych wypadkach, gdy należy się obawiać, że obecność oskarżonego mogłaby oddziaływać krępująco na wyjaśnienia współoskarżonego albo na zeznania świadka lub biegłego, przewodniczący może również przeprowadzić przesłuchanie przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiających przeprowadzenie tej czynności na odległość z jednoczesnym bezpośrednim przekazem obrazu i dźwięku. W miejscu składania wyjaśnień lub zeznań w czynności bierze udział referendarz sądowy, asystent sędziego lub urzędnik sądowy.

W sprawach o umyślne przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu, przeciwko wolności lub przestępstwa z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej zagrożonych karą pozbawienia wolności, której górna granica wynosi co najmniej 8 lat, gdy należy się obawiać, że obecność oskarżonego mogłaby oddziaływać krępująco na pokrzywdzonego, na wniosek pokrzywdzonego przewodniczący zarządza, aby na czas jego przesłuchania oskarżony opuścił salę sądową (chyba że przemawia przeciwko temu względem na konieczność dokonania prawidłowych ustaleń faktycznych). O ile nie stoją temu na przeszkodzie względy techniczne lub organizacyjne, nakazując oskarżonemu opuszczenie sali sądowej przewodniczący umożliwia mu udział w rozprawie przy użyciu urządzeń, umożliwiających udział w rozprawie na odległość z jednoczesnym bezpośrednim przekazem obrazu i dźwięku, i w takim przypadku w miejscu przebywania oskarżonego jest obecny referendarz sądowy, asystent sędziego lub urzędnik sądowy.

Możliwy jest także zdalny udział oskarżonego na rozprawie w postępowaniu przyspieszonym. Jeżeli zostanie zapewnione uczestniczenie przez sprawcę we wszystkich czynnościach sądowych, w których ma on prawo uczestniczyć, w szczególności złożenie przez niego wyjaśnień, przy użyciu urządzeń technicznych, umożliwiających przeprowadzenie tych czynności na odległość z jednoczesnym bezpośrednim przekazem obrazu i dźwięku – można odstąpić od przymusowego doprowadzenia do sądu sprawcy. Wówczas we wszystkich czynnościach sądowych przy użyciu urządzeń technicznych, umożliwiających przeprowadzenie tych czynności na odległość, bierze udział w miejscu przebywania sprawcy referendarz sądowy lub asystent sędziego zatrudniony w sądzie, w którego okręgu przebywa sprawca. Ustanowiony obrońca uczestniczy w czynnościach sądowych przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiających przeprowadzenie tych czynności na odległość, w miejscu przebywania sprawcy. W przypadku zaistnienia potrzeby udziału tłumacza, uczestniczy on w czynnościach sądowych przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiających przeprowadzenie tych czynności na odległość, w miejscu przebywania sprawcy. Podczas czynności sądowych, w których oskarżony uczestniczy przy użyciu

urządzeń technicznych umożliwiających przeprowadzenie tych czynności na odległość, uczestnicy postępowania mogą składać wnioski oraz inne oświadczenia oraz dokonywać czynności procesowych wyłącznie ustnie do protokołu. O treści wszystkich pism procesowych, które wpłynęły do akt sprawy od chwili przekazania do sądu wniosku o rozpoznanie sprawy, sąd jest obowiązany poinformować przy najbliższej czynności procesowej oskarżonego oraz jego obrońcę. Na żądanie oskarżonego lub obrońcy sąd ma obowiązek odczytać treść tych pism. Pisma procesowe oskarżonego i jego obrońcy, których nie można było przekazać do sądu, mogą być przez nich odczytane na rozprawie. Z chwilą ich odczytania wywołują one skutek procesowy i są traktowane jako czynności dokonane w formie ustnej.

Także w postępowaniu wykonawczym istnieje możliwość przesłuchań zdalnych. Jeżeli postępowanie sądowe dotyczy skazanego pozbawionego wolności, posiedzenie sądu może odbyć się przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiających przeprowadzenie tej czynności na odległość z jednoczesnym bezpośrednim przekazem obrazu i dźwięku. W miejscu przebywania skazanego w czynności tej bierze udział przedstawiciel administracji zakładu karnego lub aresztu śledczego, obrońca, jeżeli został ustanowiony lub wyznaczony, oraz tłumacz, jeżeli został powołany.

W przypadku przesłuchania w charakterze świadka dziecka wezwanie należy skierować do rodziców albo opiekunów. Jeżeli osoba przesłuchiwana nie ukończyła 18 lat, czynności z jej udziałem powinny być, w miarę możliwości, przeprowadzone w obecności przedstawiciela ustawowego, faktycznego opiekuna lub osoby pełnoletniej wskazanej przez osobę przesłuchiwaną, chyba że dobro postępowania stoi temu na przeszkodzie lub sprzeciwia się temu osoba przesłuchiwana.

W praktyce uczestnicy postępowania dokonują ustaleń z sądem pisemnie lub za pośrednictwem poczty elektronicznej oraz telefonicznie. Wymogami formalnymi pierwszego pisma składanego w sprawie jest wskazanie numeru telefonu, telefaksu i adres poczty elektronicznej lub oświadczenie o ich nieposiadaniu. Informacje te są tym samym możliwe do zweryfikowania podczas korespondencji.

Sąd może sprawdzić dane osobowe obecnych osób na podstawie dowodu osobistego lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość. Podczas sesji zdalnej uczestnicy okazują do kamery swój dokument tożsamości. W przypadku odmowy poddania się sprawdzeniu tożsamości lub braku możliwości jej sprawdzenia przewodniczący składu sądu może zobowiązać taką osobę do opuszczenia miejsca dokonywania czynności sądowej. Nadto osoba uczestnicząca w posiedzeniu przeprowadzanym przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiających jego przeprowadzenie za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość przebywających poza budynkiem sądu, jest obowiązana podać na żądanie przewodniczącego składu sądu informacje o miejscu, w którym przebywa, oraz o towarzyszących jej osobach.

Infrastruktura krajowa spełnia wytyczne dotyczące dostępności treści internetowych 2.1. na potrzeby osób o ograniczonej sprawności ruchowej, niedosłyszących i niedowidzących. Platformy Jitsi i Avaya Equinox są zgodne z WCAG 2.1 9 (wytyczne dotyczących dostępności treści internetowych).

Systemy wideokonferencyjne, które są wykorzystywane do prowadzenia rozprawy zdalnej, to Jitsi (WebRTC), Avaya Equinox (H.232, SIP, WebRTC). Dodatkowe informacje na temat rozpraw sądowych w trybie zdalnym dostępne są dla wszystkich uczestników na stronach internetowych sądów, w tym o możliwości przeprowadzenia połączenia testowego, kontakt do centrum wsparcia oraz instrukcje.

Do połączeń wideokonferencyjnych stosowane jest szyfrowanie treści pomiędzy uczestnikami a infrastrukturą sądową z użyciem protokołu TLS. Dodatkowo każda wideokonferencja ma wygenerowany bezpieczny link, który służy podłączenia się do niej.

Technologia zmiany mowy na tekst w toku wideokonferencji nie jest stosowana.

Utrwala się za pomocą urządzenia rejestrującego obraz i dźwięk:

- przesłuchanie świadka lub biegłego, gdy zachodzi niebezpieczeństwo, że przesłuchanie tej osoby nie będzie możliwe w dalszym postępowaniu oraz gdy przesłuchanie następuje w trybie pomocy prawnej przez inny sąd;
- przesłuchanie pokrzywdzonego, który w chwili przesłuchania nie ukończył 15 lat w sprawach o przestępstwa popełnione z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej lub przestępstwa przeciwko wolności, przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności oraz przestępstwa przeciwko

rodzinie i opiece;

- przesłuchanie świadka, który w chwili przesłuchania nie ukończył 15 lat w sprawach o przestępstwa popełnione z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej lub określone w rozdziałach przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności oraz przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece;
- przesłuchanie pokrzywdzonego w sprawach o przestępstwa zgwałcenia i wymuszenia czynności seksualnej, seksualnego wykorzystania niepoczytalności lub bezradności i seksualnego wykorzystania stosunku zależności lub krytycznego położenia;
- przesłuchanie świadka u którego występują zaburzenia psychiczne, rozwojowe, zakłócenia zdolności postrzegania lub odtwarzania przez niego postrzeżeń (i zachodzi uzasadniona obawa, że przesłuchanie w innych warunkach niż na posiedzeniu przez sąd z udziałem biegłego psychologa mogłoby wpłynąć negatywnie na jego stan psychiczny lub byłoby znacznie utrudnione).

We wskazanych sprawach na rozprawie głównej odtwarza się sporządzony zapis obrazu i dźwięku przesłuchania oraz odczytuje się protokół przesłuchania.

W innych przypadkach sąd może dokonać utrwalenia przebiegu rozprawy za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk, jeśli pozwalają na to techniczne możliwości danego sądu.

Od zarządzeń przewodniczącego wydanych na rozprawie głównej przysługuje odwołanie do składu orzekającego, chyba że sąd orzeka jednoosobowo. Uchybienia dotyczące przeprowadzenia czynności w postępowaniu, w tym przesłuchania w trybie zdalnym, mogą również stanowić podstawę zarzutu w środku zaskarżenia, jeśli mogły mieć wpływ na treść orzeczenia.

Oskarżony ma prawo do korzystania z bezpłatnej pomocy tłumacza, jeżeli nie włada w wystarczającym stopniu językiem polskim. Na wniosek oskarżonego lub jego obrońcy tłumacza należy wezwać również w celu porozumienia się oskarżonego z obrońcą w związku z czynnością, do udziału w której oskarżony jest uprawniony.

4. Opłaty w postępowaniach w sprawach cywilnych i handlowych

Rozporządzenie 1896/2006:

Pozew o wydanie europejskiego nakazu zapłaty:

- 30 złotych – wartość przedmiotu sporu do 500 złotych;
- 100 złotych – wartość przedmiotu sporu ponad 500 złotych do 1500 złotych;
- 200 złotych – wartość przedmiotu sporu ponad 1500 złotych do 4000 złotych;
- 400 złotych – wartość przedmiotu sporu ponad 4000 złotych do 7500 złotych;
- 500 złotych – wartość przedmiotu sporu ponad 7500 złotych do 10 000 złotych;
- 750 złotych – wartość przedmiotu sporu ponad 10 000 złotych do 15 000 złotych;
- 1000 złotych – wartość przedmiotu sporu ponad 15 000 złotych do 20 000 złotych;
- połowę powyższej opłaty pobiera się od wniosku o uchylenie europejskiego nakazu zapłaty;
- 300 zł – wniosek o odmowę wykonania europejskiego nakazu zapłaty.

Rozporządzenie 861/2007:

- 100 zł – pozew w sprawie rozpoznawanej w europejskim postępowaniu w sprawie drobnych roszczeń;
- 300 zł – wniosek o odmowę wykonania wyroku wydanego w europejskim postępowaniu w sprawie drobnych roszczeń.

Rozporządzenie 655/2014:

- 100 zł – wniosek o wydanie, zmianę, uchylenie, stwierdzenie wygaśnięcia, zmianę wykonania, ograniczenie wykonania lub zakończenie wykonania europejskiego nakazu zabezpieczenia na rachunku bankowym;
- 100 zł – wniosek o uzyskanie informacji o rachunku bankowym, o którym mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 655/2014 z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiającym procedurę europejskiego nakazu zabezpieczenia na rachunku bankowym w celu ułatwienia transgranicznego dochodzenia wierzytelności w sprawach cywilnych i handlowych.

Rozporządzenie 805/2004:

- 50 zł – wniosek o wydanie, uchylenie zaświadczenia europejskiego tytułu egzekucyjnego, wydanie zaświadczenia o utracie lub ograniczeniu wykonalności tytułu egzekucyjnego opatrzonego zaświadczeniem europejskiego tytułu egzekucyjnego;
- 300 zł – wniosek o odmowę wykonania orzeczenia, któremu nadano zaświadczenie Europejskiego Tytułu Egzekucyjnego.

Rozporządzenie 1215/2012:

- 300 zł – wniosek o odmowę wykonania orzeczenia, o którym mowa w przepisach rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych;
- 300 zł – wniosek o odmowę uznania albo stwierdzenie braku podstaw do odmowy uznania orzeczenia, o którym mowa w przepisach rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych;
- 20 złotych za każde rozpoczęte 10 stron wydanego dokumentu – wniosek o wydanie zaświadczenia dotyczącego orzeczenia w sprawach cywilnych lub handlowych.

Rozporządzenie 606/2013:

- 300 zł – wniosek o odmowę wykonania, o którym mowa w przepisach rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 606/2013 z dnia 12 czerwca 2013 r. w sprawie wzajemnego uznawania środków ochrony w sprawach cywilnych;
- 300 zł – wniosek o odmowę uznania, o którym mowa w przepisach rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 606/2013 z dnia 12 czerwca 2013 r. w sprawie wzajemnego uznawania środków ochrony w sprawach cywilnych;
- 20 złotych za każde rozpoczęte 10 stron wydanego dokumentu – wniosek o wydanie zaświadczenia dotyczącego środków ochrony w sprawach cywilnych.

Rozporządzenie 4/2009:

- 300 zł – wniosek o odmowę wykonania, o którym mowa w przepisach rozporządzenia Rady (WE) nr 4/2009 z dnia 18 grudnia 2008 r. w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń oraz współpracy w zakresie zobowiązań alimentacyjnych;
- 20 złotych za każde rozpoczęte 10 stron wydanego dokumentu – wniosek o wydanie zaświadczenia dotyczącego orzeczenia w sprawie rozwodu, separacji lub unieważnienia małżeństwa.

Zasadniczo wierzyciel alimentacyjny zwolniony jest z kosztów sądowych, zaś zobowiązany do alimentacji ponosi koszty zgodnie z przepisami rozporządzenia 4/2009, ustawy z dnia 17.11.1964 – Kodeks postępowania cywilnego, jak również ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Rozporządzenie 2016/1103:

- 300 zł – wniosek o stwierdzenie wykonalności orzeczenia wydanego w innym państwie członkowskim;
- 300 zł – ustalenie, że orzeczenie sądu państwa obcego lub rozstrzygnięcie innego organu państwa obcego podlega albo nie podlega uznaniu.

Rozporządzenie 2019/1111:

- 300 zł – wniosek o ustalenie, że orzeczenie sądu państwa obcego lub rozstrzygnięcie innego organu państwa obcego podlega albo nie podlega uznaniu;
- 300 zł – wniosek o stwierdzenie wykonalności orzeczenia sądu państwa obcego lub rozstrzygnięcia innego organu państwa obcego albo ugody zawartej przed tym sądem lub organem lub zatwierdzonej przez ten sąd lub organ;
- 300 zł – wniosek o odmowę wykonania, o którym mowa w przepisach rozporządzenia Rady (UE) 2019/1111 z dnia 25 czerwca 2019 r. w sprawie jurysdykcji, uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich i w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej oraz w sprawie uprowadzenia dziecka za granicę;
- 300 zł – wniosek o odmowę uznania albo stwierdzenie braku podstaw do odmowy uznania, o których mowa w przepisach rozporządzenia Rady (UE) 2019/1111 z dnia 25 czerwca 2019 r. w sprawie jurysdykcji,

uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich i w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej oraz w sprawie uprowadzenia dziecka za granicę;

- 600 zł – pozew o rozwód oraz pozew o separację;
- 100 zł – wniosek o zmianę wyroku orzekającego rozwód lub separację w części dotyczącej władzy rodzicielskiej;
- 100 zł – wniosek o udzielenie, zmianę lub uchylenie zabezpieczenia roszczenia.

W sprawach o rozwód, o separację lub o unieważnienie małżeństwa, w razie zasądzenia alimentów na rzecz małżonka w orzeczeniu kończącym postępowanie w instancji, pobiera się od małżonka zobowiązanego opłatę stosunkową od zasądzonych roszczenia, a w razie nakazania eksmisji jednego z małżonków albo podziału wspólnego majątku pobiera się także opłatę w wysokości przewidzianej od pozwu lub wniosku w takiej sprawie.

Rozporządzenie 650/2012:

- 300 zł – wniosek o ustalenie, że orzeczenie sądu państwa obcego lub rozstrzygnięcie innego organu państwa obcego podlega albo nie podlega uznaniu;
- 300 zł – wniosek o wydanie europejskiego poświadczenia spadkowego;
- 20 złotych za każde rozpoczęte 10 stron wydanego dokumentu – wniosek o wydanie zaświadczeń przewidzianych w rozporządzeniu (UE) nr 650/2012;
- 300 zł – wniosek o stwierdzenie wykonalności orzeczenia sądu państwa obcego.

Rozporządzenie 2015/848:

- bezpłatne jest zgłoszenie wierzytelności w postępowaniu upadłościowym przez wierzyciela zagranicznego w terminie 30 dni od obwieszczenia o ogłoszeniu upadłości;
- opłacie w wysokości równowartości 15% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w trzecim kwartale roku poprzedniego (w 2024 r. wynosi to 1119,34 zł) podlega zgłoszenie wierzytelności w postępowaniu upadłościowym przez wierzyciela zagranicznego po upływie terminu 30 dni od obwieszczenia o ogłoszeniu upadłości.

Bezpłatnie odbywa się komunikacja między osobami fizycznymi lub prawnymi lub ich przedstawicielami z organami centralnymi na mocy rozporządzenia (WE) nr 4/2009 i rozporządzenia (UE) 2019/1111 lub właściwymi organami na mocy rozdziału IV dyrektywy 2003/8/WE.

Dodatkowe informacje dotyczące opłat w sprawach cywilnych i gospodarczych:

- 100 zł – wniosek o doręczenie wyroku albo postanowienia co do istoty sprawy z uzasadnieniem zgłoszony w terminie tygodnia od dnia ogłoszenia albo doręczenia tego orzeczenia;
- 30 zł – wniosek o doręczenie postanowienia, innego niż wyżej wskazane, lub zarządzenia z uzasadnieniem zgłoszonego w terminie tygodnia od dnia ogłoszenia albo doręczenia tego orzeczenia albo zarządzenia.
- 20 zł za każde rozpoczęte 10 stron wydanego dokumentu – wniosek o wydanie na podstawie akt: poświadczonego odpisu, wypisu lub wyciągu, odpisu orzeczenia ze stwierdzeniem prawomocności, odpisu orzeczenia ze stwierdzeniem wykonalności, zaświadczenia;
- 20 zł za każde rozpoczęte 20 stron wydanej kopii – wniosek o wydanie kopii dokumentu, znajdującego się w aktach sprawy;
- 20 zł za każdy wydany informatyczny nośnik danych – wniosek o wydanie na podstawie akt zapisu dźwięku albo obrazu i dźwięku z przebiegu posiedzenia.

5. Metody elektronicznego uiszczania opłat

Opłaty sądowe, bez względu na to, czy sprawa ma charakter transgraniczny, czy też krajowy, uiszczą się w formie bezgotówkowej na rachunek bankowy właściwego sądu albo w formie wpłaty gotówkowej w kasie sądu. W taki sam sposób można uiszczać grzywny sądowe, zaliczki na wydatki biegłych lub świadków. Właściwe numery rachunków bankowych umieszczane są na stronach internetowych konkretnych sądów.

6. Powiadomienie o wcześniejszym korzystaniu ze zdecentralizowanego

systemu informatycznego

Polska będzie korzystać ze zdecentralizowanego systemu informatycznego w dacie rozpoczęcia stosowania określonej zgodnie z art. 26 ust. 3 w związku z art. 10 ust. 3 rozporządzenia 2023/2844.

7. Powiadomienie o wcześniejszym korzystaniu z wideokonferencji w postępowaniach w sprawach cywilnych i handlowych

-

8. Powiadomienie o wcześniejszym korzystaniu z wideokonferencji w postępowaniach w sprawach karnych

-

■ Ostatnia aktualizacja: 13/08/2025

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.